

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Maximiliani Sandaei E Societate Iesv Doctoris Theologi Architectura Christiana

Sandaeus, Maximilianus

Coloniae Agrippinae, 1653

Art. I. S-S. Trinitatis Mysterium, quia altissimum requirit profundissimam
Humilitatem in Discente, Credente, Honorante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46065)

tas, ut aliquis id, quod est Dei in seipso, subijciat ei, quod apparet esse Dei in proximo. Nam illi qui dona Dei participant, cognoscunt ea se habere, secundum illud 1. ad Corinth. 2. *Vt sciamus, à que DEO donata sunt nobis.* Adhæc, non postulat Humilitas ut quilibet, quod est suū in seipso, subijciat ei, quod est hominis in proximo. Alioqui teneretur quilibet reputare se magis peccatorem quolibet alio: cū tamen Apostolus absque præjudicio humilitatis scripserit ad Galatas capite secundo: *Nos natura Iudei, & non ex Gentibus peccatores.* Potest tamen aliquis reputare aliquid boni esse in proximo, quod ipse non habet: vel aliquid mali in se esse, quod in alio non est: ex quo se potest ei subijcere, & minorem æstimare per humilitatem.

S E R M O X.

PROPORTIO HUMILITATIS

Quæ Fundamenti, cum altitudine Domus Sapientia.

ARTICULUS I.

S.S. TRINITATIS MYSTERIVM

Quia altissimum, requirit profundissimam Humilitatem in Discente, Credente, Honorante.

ODIerna Dominica indigitatur Ecclesiasticâ nomenclaturâ, S. S. TRINITATIS: & in eâ officium matutinum, diurnum, vespertinum,

tinum, psalmi, ode, carmina, versiculi, antiphonæ, introitus, gradualia, offertoria, collectæ, Epistola, Evangelium, lectiones, homiliæ, orationes, meditationes, contemplationes, denique quicquid ad altare recitatur à Sacerdotibus, quicquid in choro canitur à musicis, quicquid in oede pronunciatum à Monachis & Monialibus est de S-S^{ma} Trinitate. Ubique frequentissimè repetitur: *Benedicta sit Sancta & individua TRINITAS, nunc & semper, & per infinita secula seculorum.* Amen. Ubique auditur: *Gloria Tibi TRINITAS æqualis, una Deitas: & ante omnia secula, & nunc & in perpetuum.* ubique personat: *DEUM verum, unum in TRINITATE, & TRINITATEM in unitate. Venite adoremus.* Quare nihil temporì convenientius, Evangelio accommodatius, officio Ecclesiastico congruentius, auditoribus utilius, & quod palmarium nunc est, S-S^{ma} TRINITATI gratius ut opinari fas, nihil erit, quàm si in Scholâ virtutis, qualis est hæc diebus dominicis tractetur à nobis de illa virtute, inculcetur animis audientium illius virtutis officium, incitentur ad amorem illius virtutis Academici Christiani, quæ S-S^{ma} TRINITATI est gratissima. Quæ-nam est illa? Humilitas. Quæ virtus Patri est acceptissima? Humilitas. quæ Filio jucundissima? Humilitas. quæ Spiritui Sancto probatissima? Humilitas. Studeamus igitur Humilitati si rem velimus facere gratissimam TRINITATI. Quæ virtutum honorat enixè Patrem? Humilitas. quæ celebrat præcipuè Filium? Humilitas. quæ laudat præcipuè Spiritum-sanctum? Humilitas. Itaque honoremus Patrem, celebremus Filium, laudemus Spiritum-sanctum Humilitate. Quæ virtus benedicit Patri? Humilitas. quæ blanditur Filio? Humilitas. quæ placet Spiritui sancto? Humilitas. Benedicamus ergo Patri, blandiamur Filio, placeamus Spiritui sancto Humilitate. Quæ

virtus

virtus placat Patrem? Humilitas. quæ demeretur Filium? Humilitas. quæ attrahit Spiritum-Sanctum? Humilitas. Eia ergo placemus Patrem, demereamur Filium, attrahamus Spiritum-sanctum Humilitate. Quæ virtus glorificat Patrem? Humilitas. quæ magnificat Filium? Humilitas. quæ honorificat Spiritum-sanctum? Humilitas. Itaque glorificemus Patrem, magnificemus Filium, honorificemus Spiritum-sanctum Humilitate. Sit principium magnificandi SS. TRINITATEM Humilitas: sit medium Humilitas, sit finis Humilitas. Ordiamur TRINITATIS laudem Humilitate: prosequamur Humilitate: absolvamus Humilitate. Præcedat orationes omnes actionesque nostras, ut DEO gratæ sint, Humilitas: comiterur Humilitas; sublequatur Humilitas.

HVIVS persuasionis, fuit Doctor Ecclesiæ, ut humillimus, ita S-SMÆ TRINITATIS cultor maximus, Augustinus, qui ut Dioscorum, ad quem scribit doceret, non posse TRINITATEM honorari, ut decet, sine fide, fidem autem altissimi mysterii non obtineri sine profundissima Humilitate, in hunc modum differit, epistola LVI.

» DEO nos totâ pietate subdere debemus, nec aliam
 » nobis ad capeffendam, & obtinendam veritatem (*fi-*
 » *dei, scientiæ, sapientiæ*) & felicitatem, viam munire,
 » quàm quæ munita ab illo est, qui gressuum nostrorû,
 » quippe DEUS omniscius, videt infirmitatem. Ea est
 » autem prima Humilitas, secunda Humilitas, tertia
 » Humilitas. Et quoties interrogaret, hoc dicerem. Non
 » quod alia non sint præcepta quæ dicantur: sed nisi
 » Humilitas, omnia quæcumque bene facimus, & præ-
 » cesseait, & comiterur, & consequuta fuerit: & præpo-
 » sita, quam intueamur, & apposita, cui adhæreamus, &
 » imposita, qua reprimamus, jam nobis de aliquo bono
 » facto gaudentibus, totum extorquet de manibus su-

perbia. Vitia quippe cetera in peccatis, superbia verò etiam in rectè factis timèda est, ne illa, quæ laudabiliter facta sunt, ipsius laudis cupiditate amittantur. Itaq; sicut Rhetor ille nobilissimus, cùm interrogatus esset. Quid ei primum videretur in eloquentiæ præceptis observari oportere? Pronunciationem dicitur respondisse: cùm quæreretur, Quid secundò? eandem Pronunciationem. Quid terriò? nihil aliud, quàm Pronunciationem dixisse. Sic, si interrogares, & quoties interrogares, de præceptis Christianæ Religionis, nihil me aliud respondere, nisi Humilitatem liberet:] Tam grata TRINITATI, tam utilis ad Trinitatis fidem aspirantibus, tam propria Trinitatis fidelibus est Humilitas.

At enim, Pater R^{de}, dicunt fortasse aliqui, hoc festo SS. TRINITATIS, si quid petere liceret humiliter, vellemus audire subtilia quædam de hoc sublimi mysterio jucundum nobis esset, audire ex illa cathedra disserentem, aut disputantem de Processionibus divinis, de Relationibus, de Actibus notionalibus, de Generatione Filii, de Spiratione tertiæ personæ: de Ordine prioris, ac posterioris: de Circuminsessione, de Similitudine & Æqualitate inter Personas: de Missione Personarum, & ejus generis alia. Carissimi mei, nescitis quid petatis. Potestis ex memoriâ recitare quicquid habetur in Catechismo de S-S^{ma} TRINITATE, & aliis Fidei Catholicae mysteriis? Utinam audirem omnes dicere verè, possumus. Et sanè, me juvat credere de vobis, optimis meorum auditoribus, & diligentissimis discipulis, quod dicere sine falsitate queatis: possumus. Hoc, mihi credite, dilectissimi, sufficit vobis. Nihilominus venerande Patris, desiderarem aliquid altius. *Duc in altum*, dicebat Christus Petro, futuro Concionatori Evangelico. Luc. v. 4. Quod exponens S. Ambrosius, inquit: *duc in altum disputationis.*

tationis. Placet mihi desiderium illud sciendi divina, & ardor evolandi ad altissima: est enim gradus ad summa pervenendi. Sed quo minus vobis obsequar, dicam candidè, quid me moretur: & est idipsum quoddam meum secretum, quod spero, si non omnibus, saltem aliquibus fore usui. A primâ adolescentiâ meâ feci mihi familiarem quendam libellum, qui pollice non est crassior. Ille mihi fuit hætenus *enchiridium, manuale, vade mecum, dormi secure*, ut à multis istiusmodi libelli appellantur: illum æstimo magis, quàm omnes Grammaticas, profodias, rhetoricas, logicas, physicas, metaphysicas, mathematicas: magis quàm Hippocratis & Galeni aphorismos: magis quàm Iustiniani institutiones, Codicem, Pandectas: magis quàm quorumcumque ingeniosorum commenta. Continet enim quicquid est scitu necessarium ad salutem, ad perfectionem, ad felicitatem. Inscribitur libellus, *De imitatione CHRISTI.* In eo frequentissimè legi quandam sententiolam, quæ quoties mihi fuit scribendum, disputandum, differendum, potissimum autem, quoties concionandum de S-SMâ TRINITATE obversata est animo. Est autem ista. legam ex libello. (a) *Quid prodest tibi alta de Trinitate disputare, si careas Humilitate, vnde displiceas Trinitati?* Retinete, ruminante, ponderate sententiolam istam, & nunquam à Concionatore altas de Trinitate disputationes postulabitis, sed semper simplicibus de Humilitate sermonibus contenti eritis. Maximè, si vobis persuadeatis, Fidem de Trinitate non posse in ullo oriri absque radice Humilitatis, nec consistere sine fundamento Humilitatis: quod quo fuerit profundius, eo erit inædificatum illi Sapientiæ ædificium sublimius. Itaque, Auditores mihi cari, si desideratis in vobis ædificare Domum Sapientiæ, id est, fide DEI vnus & Trini excellere, ac in omni

virtutum genere eminere, ponite fundamentum Humilitatis. Si vultis esse cari S-S^{mæ} TRINITATI, humiliamini sub potenti manu DEI. Si optatis censerī inter cultores Altissimi supremos, laudate Patrem Humilitate, celebrate Filium Humilitate, magnificate Spiritum sanctum Humilitate. Humilitate, humilitate, humilitate sit Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. AMEN.

ARTICULUS II.

S-S. EUCHARISTIÆ FIDES

*Postulat solidam Humilitatem in Christiano acceptantē,
conservantē, demonstrantē, urentē.*

CONSPIRANT Catholici omnes in Ecclesiā DEI, ut quanta possunt honoris significatione celebrent per hanc octavam Festum Corporis Christi. Huc conferunt omnem quem habent ornatum Ecclesiastici, omnem quam producere possunt pompam politici, omnem quem corradere queunt sumtum agrestes. Ipsi quoque milites in castris tormenta bellica ad sacrum illum usum convertunt. Hinc tubæ personant, pulsantur tympana, exploduntur magno fragore militares ex ære fistulæ. Traducta etiam ad Musarum castra aliqua celebratis hujus Eucharisticæ parte, convestiuntur parietes ingeniorum aulæis, quæ sunt epigrammata, emblemata, ænigmata, scriptoris manu bellè expressa, aut penivallo artificiosè tabulis papyraceis cōsignata. Ubique celebrantur processiones: ubique cantatur, alicubi etiam saltatur, ubique auditur laus & jubilatio. Soli heretici domi se continent, velut in spelæis homines lucifugæ,